

Problematische Jeugdgroepen in Nederland

Omvang en aard in het najaar van 2012

Samenvatting

Afbakening van de analyse

In deze rapportage – die te beschouwen is als een landelijke monitor – wordt een beeld gegeven van de aantallen problematische jeugdgroepen in het najaar van 2012, zoals deze door de politie in beeld zijn gebracht. We beperken ons tot het geven van aantallen. Aspecten als kenmerken, ontwikkelingen, samenstelling en gedrag van individuele jeugdgroepen zijn te beschouwen als lokale veiligheidsinformatie. Dergelijke informatie is voor de aanpak onder regie van de gemeenten vanzelfsprekend wel cruciaal. We besteden geen aandacht aan aanvaardbare jeugdgroepen. Dit zijn groepen die op straat aanwezig zijn maar geen hinder of overlast veroorzaken. De aanvaardbare groepen zijn wel belangrijk voor de gemeente, om doorgroei naar een hinderlijke, overlastgevende of criminele jeugdgroep te voorkomen. Ze blijven in deze rapportage echter buiten beschouwing, omdat ze niet als problematisch zijn te bestempelen en het geen taak van de politie is om deze groepen in beeld te brengen.

In deze rapportage wordt voor de vierde keer, op basis van de waarnemingen van de politie, een landelijk beeld gepresenteerd van de omvang en aard van problematische jeugdgroepen. Deze rapportage gaat over 2012 en omdat de Nederlandse politie in dat jaar nog regionaal georganiseerd was, wordt er op het niveau van de 25 'oude' politieregio's gerapporteerd. Wel wordt aan het eind van de rapportage een visueel overzicht gegeven van de verdeling van het aantal en de ernst van problematische jeugdgroepen over de tien politie-eenheden die met de vorming van de nationale politie op 1 januari 2013 zijn ontstaan (*Zie bijlage 1 en 2*).

De aanpak van problematische jeugdgroepen is een lokale aangelegenheid onder bestuurlijke regie van gemeenten. Onderhavige, landelijke rapportage is dan ook een rapportage op hoofdlijnen, die gebaseerd is op de regionale stand van zaken in 2012. Het is een cijfermatig overzicht van de aantallen hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen, gerelateerd aan de bevolkingssamenstelling en de mate van verstedelijking. Voor de totstandkoming van dit overzicht maken de 25 politieregio's in ons land

gebruik van de shortlist problematische jeugdgroepen.

In het najaar van 2012 kent de politie in Nederland in totaal 976 jeugdgroepen, waarvan 731 hinderlijke jeugdgroepen, 186 overlastgevende jeugdgroepen en 59 criminele jeugdgroepen. Daarmee is er sprake van een daling van het aantal problematische jeugdgroepen ten opzichte van 2011 van zestien procent. De daling is het sterkst voor de hinderlijke jeugdgroepen (-17%), maar ook het aantal overlastgevende (-16%) en criminele jeugdgroepen (-9%) daalt. Net als in 2011 het geval was, hebben meer verstedelijkte gemeenten gemiddeld meer hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen dan gemeenten die minder verstedelijkt zijn.

In de meeste politieregio's (17) is sprake van een daling van het aantal problematische jeugdgroepen, in zeven politieregio's is er een stijging. In één regio blijft het aantal problematische jeugdgroepen gelijk. Er is overigens geen onderzoek uitgevoerd naar de reden van de daling of stijging op lokaal niveau.

De ernst van de jeugdgroepenproblematiek laat duidelijke verschillen zien tussen de regio's.

Dit heeft zowel te maken met verschillen in aantallen jeugdgroepen als verschillen in de ernst van aanwezige problematische jeugdgroepen. Overlastgevende en criminele jeugdgroepen hebben immers meer impact dan een hinderlijke jeugdgroep. Het blijft overigens wel steeds van belang – zo laten de analyses zien –

om het beeld van de jeugdgroepen in verband te brengen met het aantal jeugdige inwoners in een regio. Stelregel daarbij is dat hoe meer jeugd er in een gebied woont, hoe groter de kans op de aanwezigheid van problematische jeugdgroepen is.

Het fenomeen - overlast en criminaliteit in groepen

Het deel uitmaken van een groep en het verkennen van grenzen is een min of meer 'normaal' onderdeel van het opgroeigedrag van jongeren. Er zijn verschillende verklaringen te geven voor de vraag waarom jongeren hinderlijk, overlastgevend en crimineel gedrag vertonen in groepsverband.

Zo kunnen jongeren door de druk van de groep normovertredend gedrag vertonen, biedt de groep veiligheid in termen van anoniem of sterk zijn of kan het zo zijn dat het deel uitmaken van een groep een rationele overweging is om delicten beter te kunnen uitvoeren. Uit onderzoek is bekend dat 75 procent van de jeugdcriminaliteit in ons land voortkomt vanuit de groep of groepsdynamische processen.

Aandacht voor problematische jeugdgroepen is dan ook van belang om overlast en criminaliteit door jongeren tegen te gaan en om de leden van de groep een perspectief te bieden. Een noodzakelijke voorwaarde voor een goede aanpak is het inzichtelijk maken van de omvang, aard en kenmerken van jeugdgroepen op lokaal niveau. Sinds 2009 maken alle politieregio's een rapportage problematische jeugdgroepen, die voor prioritering wordt voorgelegd aan de lokale driehoek. Deze rapportage staat aan de basis van een gemeenschappelijke aanpak van problematische jeugdgroepen door gemeente, politie, jeugd- en jongerenwerk en openbaar ministerie. Afhankelijk van de problematiek nemen ook andere organisaties deel aan de aanpak.

Hoe is deze rapportage tot stand gekomen?

Zoals aangegeven, maken alle politieregio's periodieke inventarisaties met behulp van de shortlist; een vragenlijst om een problematische jeugdgroep te typeren. Wijkagenten vullen shortlisten in die vervolgens door analisten gecheckt en beschreven worden in een Standaardrapportage Problematische Jeugdgroepen. De resultaten hiervan worden, voorzien van een (integraal) beleidsadvies, aangeboden aan de voorzitter van de lokale driehoek. De algemene gegevens uit de laatst opgestelde rapportages van 2012 zijn verzameld via een landelijk format en vormen de basis van deze rapportage. Voor een nadere methodologische verantwoording verwijzen we naar het in 2010 verschenen rapport 'Problematische jeugdgroepen in Nederland – Omvang, aard en politieproces beschreven'.

Shortlistmethodiek in het kort

De methodiek om problematische jeugdgroepen in beeld te brengen, is beschreven in het 'Werkproces Problematische Jeugdgroepen en Overlast door Jeugd in het Publieke Domein' en vastgesteld door de Raad van Korpschefs in juni 2011. Een door de wijkagent in te vullen vragenlijst, de zogeheten shortlist, vormt de basis voor het inzichtelijk krijgen van de groepen. Onderwerpen die daarin aan de orde komen, zijn locaties waar de groepen zich ophouden, de samenstelling van de groepen, dagelijkse bezigheden, riskante gewoonten, recent delictgedrag en de structuur binnen de groepen. Het is een eerste, subjectieve inventarisatie van de aard

en omvang van problematische jeugdgroepen op basis van straatinformatie, waaruit duidelijk wordt om welk type gedrag het eigenlijk gaat. Groepen worden op basis van kenmerken en gedrag getypeerd als hinderlijk, overlastgevend of crimineel. De typering is van belang omdat niet alle probleemgroepen hetzelfde zijn in achtergronden, kenmerken, samenstelling en gedrag en dus vragen om een aanpak die bij de groep en groepsleden hoort.

In sommige gevallen worden hinderlijke of overlastgevende jeugdgroepen op basis van aanvullende kenmerken als straatbende en criminele jeugdgroepen als jeugdbende getypeerd.

Jeugdgroepen getypeerd

Hinderlijke jeugdgroep

Deze groep hangt wat rond in de buurt, is af en toe luidruchtig aanwezig en trekt zich niet zoveel aan van de omgeving. Soms loopt het uit de hand en zijn er kleine schermutselingen, maar die zijn doorgaans snel in de kiem gesmoord en vaak ook meer toeval dan gepland. Ook maakt de groep zich incidenteel schuldig aan kleine vernielingen. Een beperkt aantal jongeren maakt zich soms schuldig aan (veelal lichte) gewelds- en (in mindere mate) vermogensdelicten. Over het algemeen is het een groep die nog voldoende 'autoriteitsgevoelig' is en aanspreekbaar op zijn gedrag.

Overlastgevende jeugdgroep

Deze groep is iets nadrukkelijker aanwezig, kan af en toe provocerend optreden, valt omstanders wel eens lastig (uitschelden of zelfs intimideren), vernielt regelmatig allerlei zaken en laat zich veel minder gelegen liggen aan andere mensen. Geweldsgebruik wordt niet geschuwd en de groepsleden zijn ook minder goed te corrigeren. Ook de lichtere vormen van criminaliteit waar de groep zich schuldig aan maakt, worden doelbewuster gepleegd en de groepsleden zijn ook meer bezig om te zorgen dat ze niet gepakt worden.

Criminele jeugdgroep

Deze groep bestaat (in ieder geval voor een deel) uit jongeren die behoorlijk op het criminele pad zijn geraakt. Ze zijn al vaker met de politie in aanraking gekomen. Kenmerkend voor dergelijke groepen is dat ze meer en meer criminaliteit plegen voor het financiële gewin in plaats van voor de kick of het aanzien. Groepsleden scoren hoog op de type delicten waar ook de andere twee typen groepen hoog op scoren. De feiten zijn echter ernstiger en gebruik van geweld wordt niet geschuwd.

Het gaat dan om kenmerken die iets zeggen over de structuur van de groep, zoals de mate van hiërarchie, de aanwezigheid van leidende

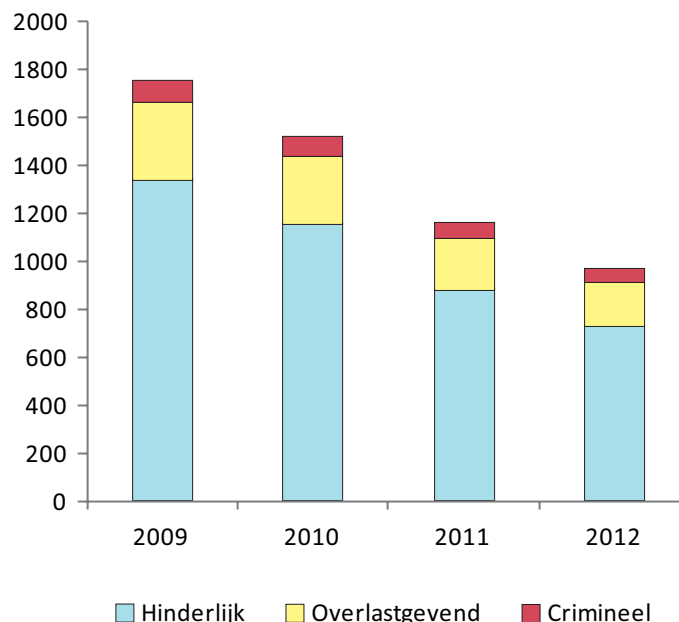
figuren en de planning van (criminele) activiteiten. Let wel, ook hiervoor wordt gebruikge- maakt van de straatinformatie van de wijkagent.

Problematische jeugdgroepen in 2012: aard en aantal

Nederland telt in het najaar van 2012 in totaal 976 problematische jeugdgroepen die in het publieke domein zichtbaar aanwezig zijn op wijkniveau en daar voor hinder, overlast of criminaliteit zorgen. Onderscheiden naar type gaat het om 731 hinderlijke, 186 overlastgevende en 59 criminele jeugdgroepen. Van deze groepen worden er tien als straatbende en acht als jeugdbende gekwalificeerd.¹ Uit het overzicht blijkt dat in Nederland vooral (75%) hinderlijke jeugdgroepen (de lichtste categorie) aanwezig zijn. Groepen die wat betreft hun gedrag en criminaliteit lastig zijn dan wel meer aandacht vragen, zoals overlastgevende (19%) en criminele jeugdgroepen (6%), komen minder voor.

In *figuur 1* staat de ontwikkeling van het aantal problematische jeugdgroepen sinds 2009 per type weergegeven. Uit deze figuur blijkt dat er elk jaar sprake is geweest van een dalende trend in het aantal problematische jeugdgroepen. Het aantal hinderlijke jeugdgroepen daalt tussen 2009 en 2012 van 1.341 naar 731, het aantal overlastgevende jeugdgroepen daalt in dezelfde periode van 327 tot 186 en ook het aantal criminele jeugdgroepen neemt af, van 92 tot 59. Procentueel daalt het totaal aantal geïnventariseerde problematische jeugdgroepen tussen 2009 en 2012 met 46 procent.

Figuur 1 – Ontwikkeling van het aantal problematische jeugdgroepen in Nederland per type en totaal

1. In bijlage 3 van deze rapportage is een cijfermatig overzicht per politieregio en -eenheid weergegeven.

Er is meer

De lezer dient zicht te realiseren dat er altijd groepen zijn die gezien hun leeftijd niet (meer) te typeren zijn als jeugdgroepen en dat er groepen zijn die hun criminaliteit niet zichtbaar in de wijk of buurt plegen. Te denken valt aan criminele (jeugd)netwerken die zich in wisselende samenstelling regionaal en soms zelfs landelijk schuldig maken aan het plegen van (ernstige) strafbare feiten. Deze criminele netwerken zijn niet meegeteld in deze rapportage. Vanzelfsprekend wordt op landelijk niveau wel gesproken over deze criminele netwerken en de aanpak daarvan.

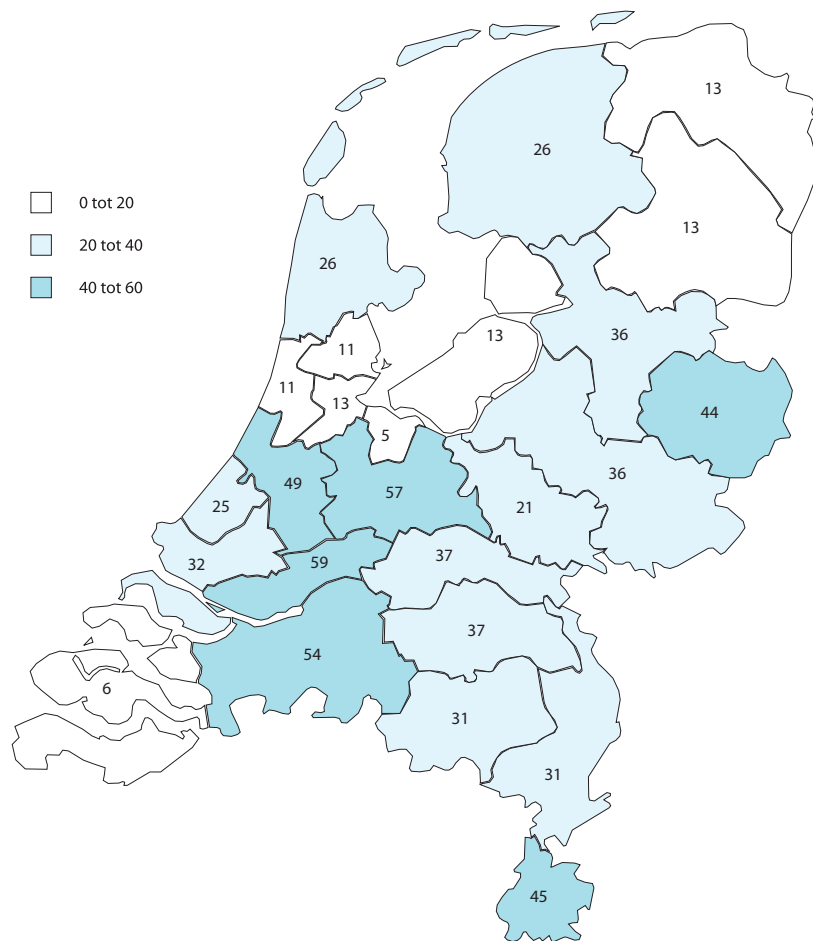
Jeugdgroepen per regio in beeld

Om de problematiek inzichtelijk te maken, wordt er per type jeugdgroep een landelijk beeld naar politieregio gepresenteerd in de vorm van een kaart. In *figuur 2* is te zien dat de politieregio's Gooi en Vechtstreek (5), Zeeland (6), Zaanstreek-Waterland (11) en Kennemerland (11) het laagste aantal hinderlijke jeugdgroepen tellen. De regio's Zuid-Holland-Zuid (59), Utrecht (57) en Midden- en West-Brabant (54) zijn de politieregio's met de meeste hinderlijke jeugdgroepen. Uit *figuur 3* valt af te leiden dat het aantal overlastgevende jeugdgroepen in de politieregio's Utrecht (23), Rotterdam-Rijnmond (23) en Haag-

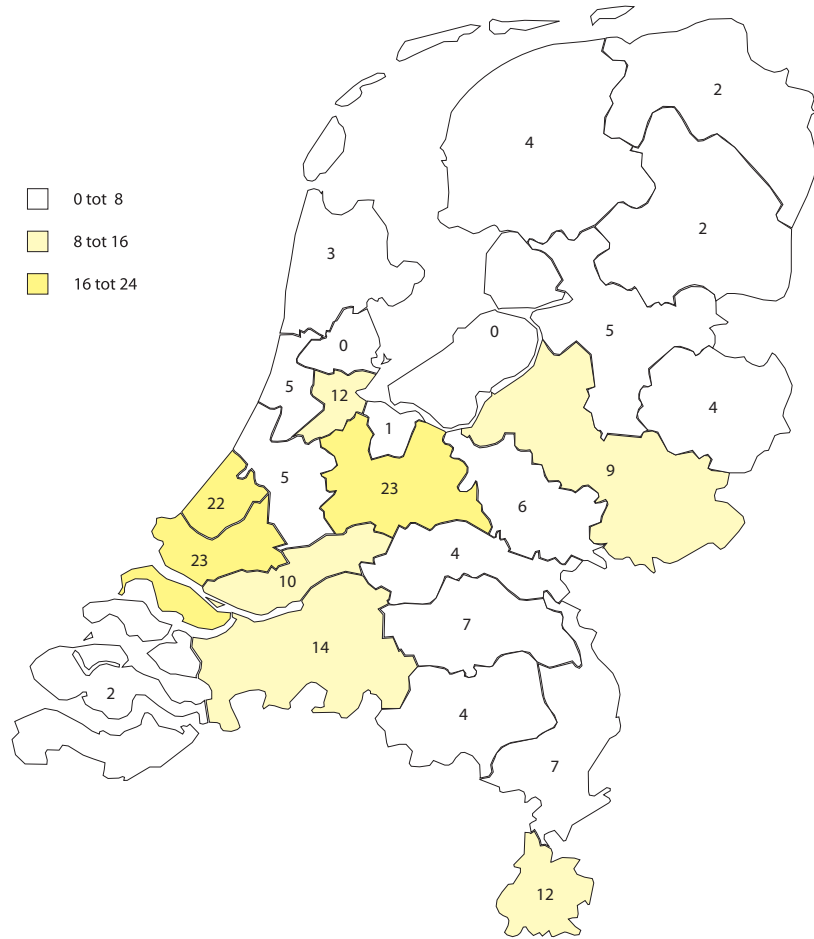
landen (22) het hoogst is. Zij worden op enige afstand gevolgd door de regio's Midden- en West-Brabant (14), Limburg-Zuid en Amsterdam-Amstelland. In beide laatstgenoemde regio's zijn twaalf overlastgevende jeugdgroepen geïventariseerd.

In *figuur 4* staat tot slot het aantal criminele jeugdgroepen per politieregio weergegeven. Daaruit blijkt dat in de politieregio's Utrecht (18) en Haaglanden (11) de meeste criminele jeugdgroepen zijn geïventariseerd. De overige regio's hebben maximaal vier criminele jeugdgroepen.

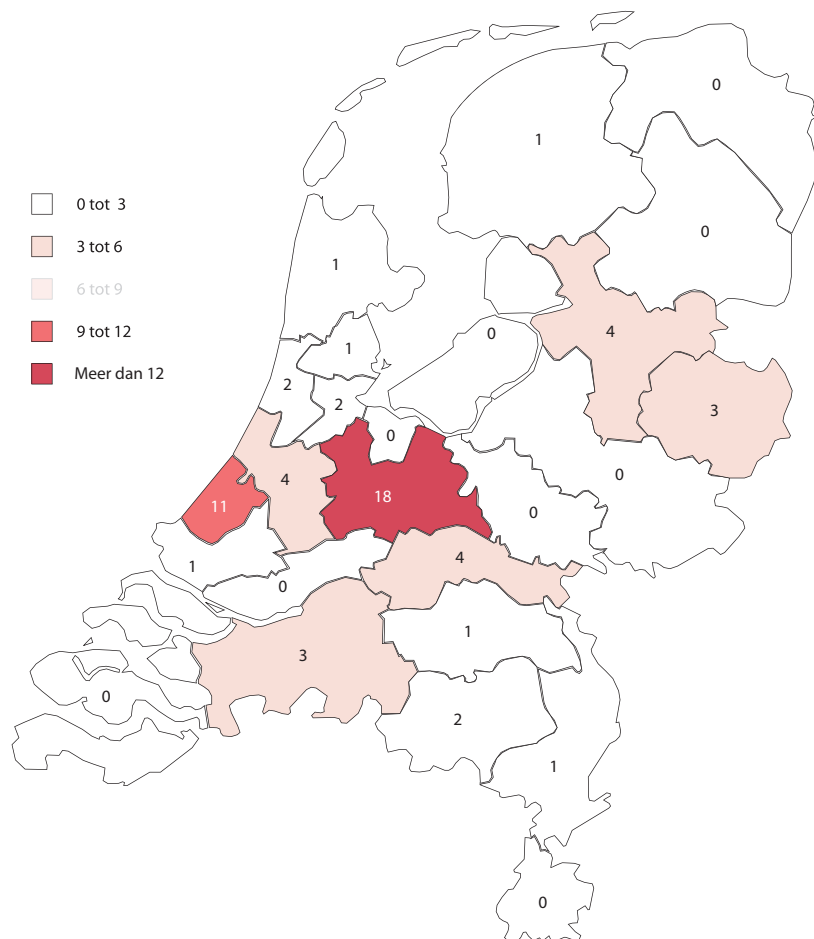
Figuur 2 – Aantal hinderlijke jeugdgroepen in Nederland naar politieregio

Figuur 3 – Aantal overlastgevende jeugdgroepen in Nederland naar politieregio

Figuur 4 – Aantal criminele jeugdgroepen in Nederland naar politieregio

De ontwikkeling

In het najaar van 2012 bedraagt het totaal aantal problematische jeugdgroepen 976. In vergelijking met het voorgaande jaar, toen het aantal problematische jeugdgroepen nog op 1.165 lag, betekent dit een daling van zestien procent. De daling van het totaal aantal problematische jeugdgroepen geldt voor elk type jeugdgroep.

Het aantal hinderlijke jeugdgroepen daalde het afgelopen jaar met zeventien procent, terwijl de daling van het aantal overlastgevende en criminele jeugdgroepen respectievelijk zestien en negen procent bedraagt. De grootste daling doet zich derhalve voor onder het aantal hinderlijke jeugdgroepen.

Tabel 1 – Overzicht van procentuele en absolute veranderingen in het totaal aantal problematische jeugdgroepen per politieregio in 2011 en 2012

Politieregio	Totaal		Verskil totaal	
	2011	2012	n	%
Amsterdam-Amstelland	31	27	-4	-13
Brabant-Zuid-Oost	57	37	-20	-35
Brabant-Noord	40	45	5	13
Drenthe	22	15	-7	-32
Flevoland	22	13	-9	-41
Friesland	38	31	-7	-18
Gelderland-Midden	40	27	-13	-33
Gelderland-Zuid	75	45	-30	-40
Gooi en Vechtstreek	5	6	1	20
Groningen	41	15	-26	-63
Haaglanden	68	58	-10	-15
Hollands Midden	39	58	19	49
IJsselland	59	45	-14	-24
Kennemerland	37	18	-19	-51
Limburg-Noord	45	39	-6	-13
Limburg-Zuid	87	57	-30	-34
Midden- en West-Brabant	73	71	-2	-3
Noord-Holland-Noord	45	45	0	0
Noord- en Oost-Gelderland	35	30	-5	-14
Rotterdam-Rijnmond	82	56	-26	-32
Twente	37	51	14	38
Utrecht	92	98	6	7
Zaanstreek-Waterland	7	12	5	71
Zeeland	7	8	1	14
Zuid-Holland-Zuid	81	69	-12	-15
Totaal	1.165	976	-189	-16

In *tabel 1* is te zien dat het aantal problematische jeugdgroepen ten opzichte van 2011 in zeventien regio's daalt, in één regio gelijk blijft en in zeven regio's stijgt. De omvang van de stijging is in absolute aantallen doorgaans beperkt. Omdat in de meeste van de betrokken regio's in 2011 een beperkt aantal problematische jeugdgroepen is geïnterviewd, kan de procentuele toename fors zijn. Uitzonderingen hierop zijn de regio's Hollands Midden en Twente, waar respectievelijk negentien (+49%) en veertien (+38%) meer jeugdgroepen zijn geïnterviewd in vergelijking met vorig jaar. Ook de omvang van de dalingen in verschillende regio's is opvallend. Zo daalt het aantal geïnterviewde problemati-

sche jeugdgroepen in het regiokorps Groningen met 26 (-63%). Ook in andere regio's, waaronder Kennemerland (-51%), Flevoland (-41%), Gelderland-Zuid (-40%), Limburg-Zuid (-34%) en Rotterdam-Rijnmond (-32%), zijn de procentuele dalingen flink. Er is geen onderzoek uitgevoerd naar de reden van de lokale daling of stijging in de aantallen problematische jeugdgroepen. Wel is het van belang om te vermelden dat de samenstelling, aard en omvang van jeugdgroepen dynamisch en fluïde zijn; ze komen, gaan of ontwikkelen zich door. Het geschetste beeld is dan ook niet meer en niet minder dan een momentopname van de problematiek ten tijde van de inventarisatie.

Problematische jeugdgroepen en verstedelijking

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) meet van alle gemeenten de woonadressendichtheid. Maatgevend daarbij is het aantal huizen dat een inwoner van een gemeente in zijn omgeving aantreft. De woonadressendichtheid wordt algemeen beschouwd als de graadmeter voor verstedelijking. Hoe dichter mensen op elkaar wonen, des te verstedelijkter het gebied.

Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen landelijke, weinig stedelijke, matig stedelijke, sterk stedelijke en zeer sterk stedelijke gemeenten. Een overzicht van het aantal gemeenten dat in deze categorieën is ingedeeld² en het aantal problematische jeugdgroepen binnen deze gemeenten, staat weergegeven in *tabel 2*.

Tabel 2 – Overzicht van type gemeenten en het aantal problematische jeugdgroepen binnen deze gemeenten.

	Aantal gemeenten	Aantal problematische jeugdgroepen	%	Gemiddeld aantal per gemeente
Landelijk	108	72	7	0,7
Weinig stedelijk	145	186	19	1,3
Matig stedelijk	86	206	21	2,4
Sterk stedelijk	62	360	37	5,8
Zeer sterk stedelijk	14	152	16	10,9
Totaal	415	976	100	2,4

Uit *tabel 2* blijkt dat het aantal problematische jeugdgroepen, absoluut gezien, het hoogste is in sterk stedelijke gemeenten (n=360, 37%). Gemiddeld komen de minste problematische jeugdgroepen per gemeente voor in landelijke

gemeenten (0,7 per gemeente). Het gemiddeld aantal problematische jeugdgroepen per gemeente neemt toe naarmate de verstedelijking van een gemeente toeneemt. Zeer sterk stedelijke gemeenten kennen gemiddeld de

2. Het gaat dan om de gemeentelijke indeling zoals deze op 1 januari 2012 in Nederland gold.

meeste problematische jeugdgroepen (10,9 per gemeente). Deze bevinding is conform de onderzoeksresultaten uit eerdere inventarisaties. Ditzelfde geldt wanneer we de relatie tussen

type jeugdgroep en verstedelijking bekijken. Naarmate een gemeente als meer verstedelijkt geldt, neemt het aantal hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen toe.

Berekenen van de ernstscore

Het berekenen van de ernstscore is eenvoudig. Alle hinderlijke jeugdgroepen krijgen de score één, de overlastgevende jeugdgroepen een score twee en de criminele jeugdgroepen een score drie. Voor iedere straat- of jeugdbende komt er een punt bij. Een gemeente met bijvoorbeeld drie hinderlijke, één overlastgevende en twee criminele jeugdgroepen (waarvan één jeugdbende) heeft een ernstscore van $(3 \times 1) + (1 \times 2) + (2 \times 3) + 1 = 12$.

Ernst van problematische jeugdgroepen in Nederland

De aanwezigheid van drie hinderlijke jeugdgroepen in een gemeente heeft een andere impact en vraagt een andere aanpak dan de aanwezigheid van drie criminele en/of twee overlastgevende jeugdgroepen. Om de ernst van de overlast en criminaliteit per politieregio in beeld te brengen, is een ernstscore berekend. Dit is conform de rapportage uit 2010 gedaan door het aantal problematische jeugdgroepen te relateren aan het type aanwezige jeugdgroepen. In tabel 3 staat de ernstscore per regiokorps weergegeven. Uit deze tabel blijkt dat de ernst van de jeugdgroepenproblematiek en de trend daarin

tussen de regiokorpsen behoorlijk uiteenlopen. De regio's Utrecht (160), Haaglanden (102) en Midden- en West-Brabant (91) hebben, ondanks een daling van de ernstscore ten opzichte van 2010 in twee van deze regio's, de hoogste ernstscore. De politieregio's met de laagste ernstscore zijn net als vorig jaar Gooi en Vechtstreek (7), Zeeland (10) en Zaanstreek-Waterland (14). Over het algemeen is er sprake van een daling van de ernstscores in vergelijking met vorig jaar of blijven deze vrijwel gelijk: uitzonderingen daarop zijn de regio's Hollands Midden (+24 punten) en Utrecht (+20 punten).

Tabel 3 – Ernst problematische jeugdgroepen per politieregio.

Politieregio	Ernst 2011	Ernst 2012	Politieregio	Ernst 2011	Ernst 2012
Amsterdam-Amstelland	48	43	Kennemerland	41	27
Brabant-Zuid-Oost	69	46	Limburg-Noord	57	48
Brabant-Noord	54	55	Limburg-Zuid	101	70
Drenthe	26	17	Midden- en West-Brabant	105	91
Flevoland	30	15	Noord- en Oost-Gelderland	54	54
Friesland	41	37	Noord-Holland-Noord	42	35
Gelderland-Midden	50	34	Rotterdam-Rijnmond	114	81
Gelderland-Zuid	99	61	Twente	42	62
Gooi en Vechtstreek	6	7	Utrecht	140	160
Groningen	53	17	Zaanstreek-Waterland	12	14
Haaglanden	112	102	Zeeland	8	10
Hollands Midden	51	75	Zuid-Holland-Zuid	99	79
IJsselland	79	58			

Totaalbeeld - ernst en aantal jongeren

De gegevens in *tabel 3* geven een landelijk beeld van de ernst van de jeugdgroepenproblematiek in de Nederlandse regiokorpsen, maar zijn onderling niet vergelijkbaar. Wanneer uitgegaan wordt van de gedachte dat jongeren in een bepaalde leeftijdsfase nu eenmaal op straat te vinden zijn en in meer of mindere mate voor overlast en soms criminaliteit verantwoordelijk

zijn, is het ook van belang om te kijken naar het aantal jongeren dat in een gebied woont. Hoe meer jongeren er in een gebied wonen, hoe groter de kans immers is dat ook meer jongeren op straat te vinden zijn. In *tabel 4* is de ernst van de jeugdgroepenproblematiek afgezet tegen het aantal jongeren tot en met 24 jaar dat in de betreffende regio woont.³

Tabel 4 – Ernstscore, inwoners tot en met 24 jaar en de ernst per 10.000 jeugdigen per politieregio (oplopend).

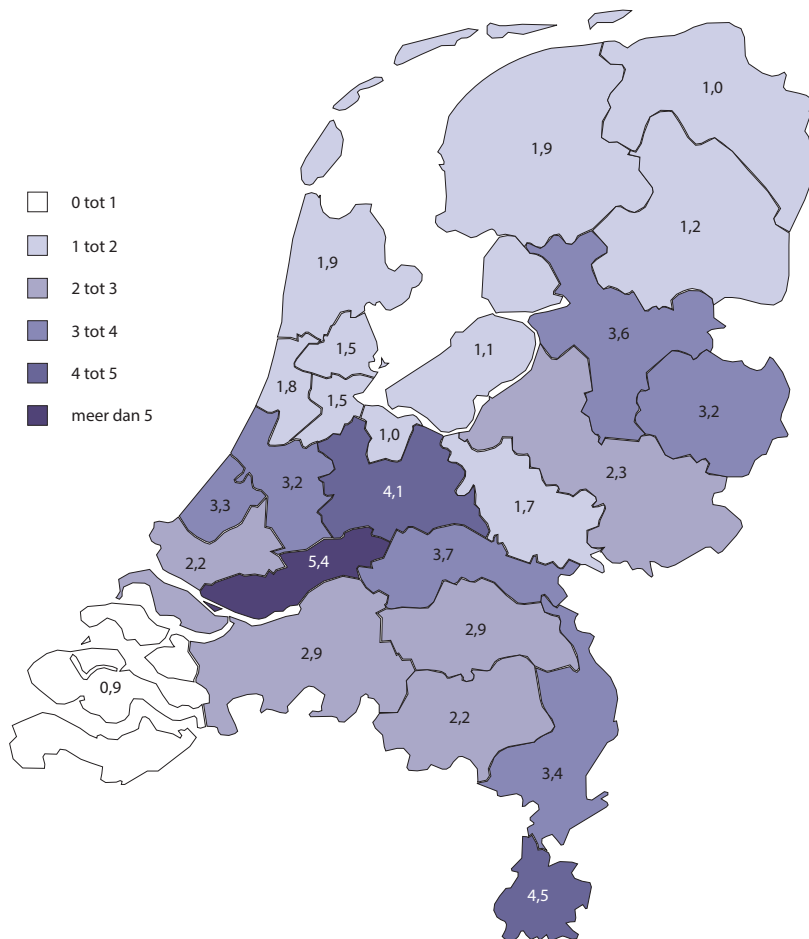
<i>Politieregio</i>	<i>Ernst 2012</i>	<i>Inwoners tot en met 24 jaar</i>	<i>Ernst per 10.000 jeugdigen</i>
Zeeland	10	105.326	0,9
Groningen	17	177.569	1,0
Gooi en Vechtstreek	7	68.563	1,0
Flevoland	15	135.660	1,1
Drenthe	17	136.995	1,2
Zaanstreek-Waterland	14	94.068	1,5
Amsterdam-Amstelland	43	279.480	1,5
Gelderland-Midden	34	202.688	1,7
Kennemerland	27	152.745	1,8
Noord-Holland-Noord	35	187.976	1,9
Friesland	37	192.700	1,9
Brabant-Zuid-Oost	46	212.717	2,2
Rotterdam-Rijnmond	81	373.478	2,2
Noord- en Oost-Gelderland	54	233.939	2,3
Midden- en West-Brabant	91	312.994	2,9
Brabant-Noord	55	186.709	2,9
Hollands Midden	75	233.710	3,2
Twente	62	191.600	3,2
Haaglanden	102	310.313	3,3
Limburg-Noord	48	139.454	3,4
IJsselland	58	160.667	3,6
Gelderland-Zuid	61	165.469	3,7
Utrecht	160	387.733	4,1
Limburg-Zuid	70	155.548	4,5
Zuid-Holland-Zuid	79	146.190	5,4
Totaal	1.298	4.944.291	2,6

3. Omdat de gemeentelijke indeling per 1 januari 2012 is gehanteerd bij het aanleveren van de problematische jeugdgroepen, zijn de bevolkingscijfers gebaseerd op de gemeentelijke indeling per 1 januari 2012. De bevolkingscijfers zijn verkregen via CBS-Statline.

Uit *tabel 4* blijkt dat de ernstscore per 10.000 jeugdige inwoners een minimum kent van 0,9 (Zeeland) en een maximum van 5,4 (Zuid-Holland-Zuid). Het landelijk gemiddelde bedraagt 2,6. Na Zuid-Holland-Zuid volgen Limburg-Zuid, Utrecht en Gelderland-Zuid. Direct wordt duidelijk dat Utrecht, ondanks de hoogste ernstscore (160), zakt in de ranglijst omdat er in deze regio ook heel veel jongeren wonen. Eenzelfde be-

weging zien we bij de regio Haaglanden. Het gebeurt ook dat een regio met een relatief lage ernstscore stijgt: zo staat Limburg-Noord, ondanks een relatief lage ernstscore (48), toch in de top tien, doordat deze regio in vergelijking met andere regio's een relatief klein aantal jeugdige inwoners heeft. Als samenvatting en om het totaalbeeld te visualiseren, wordt *figuur 5* gepresenteerd.

Figuur 5 – Ernst van problematische jeugdgroepen per 10.000 jeugdige inwoners per regiokorps

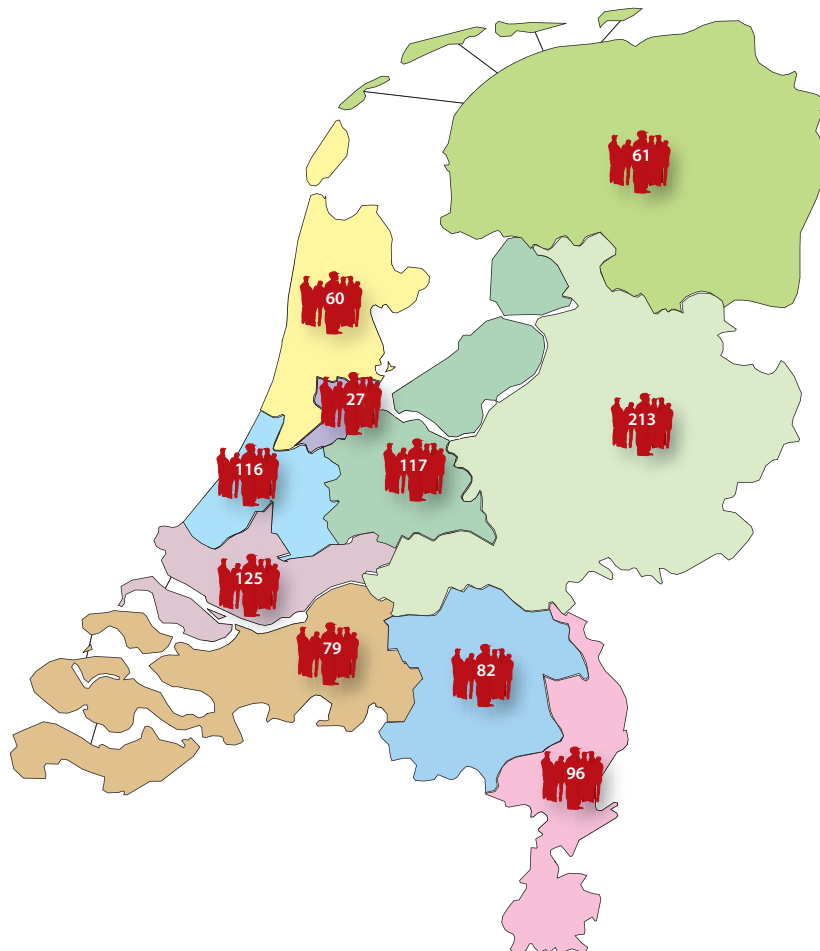

Beeld per eenheid

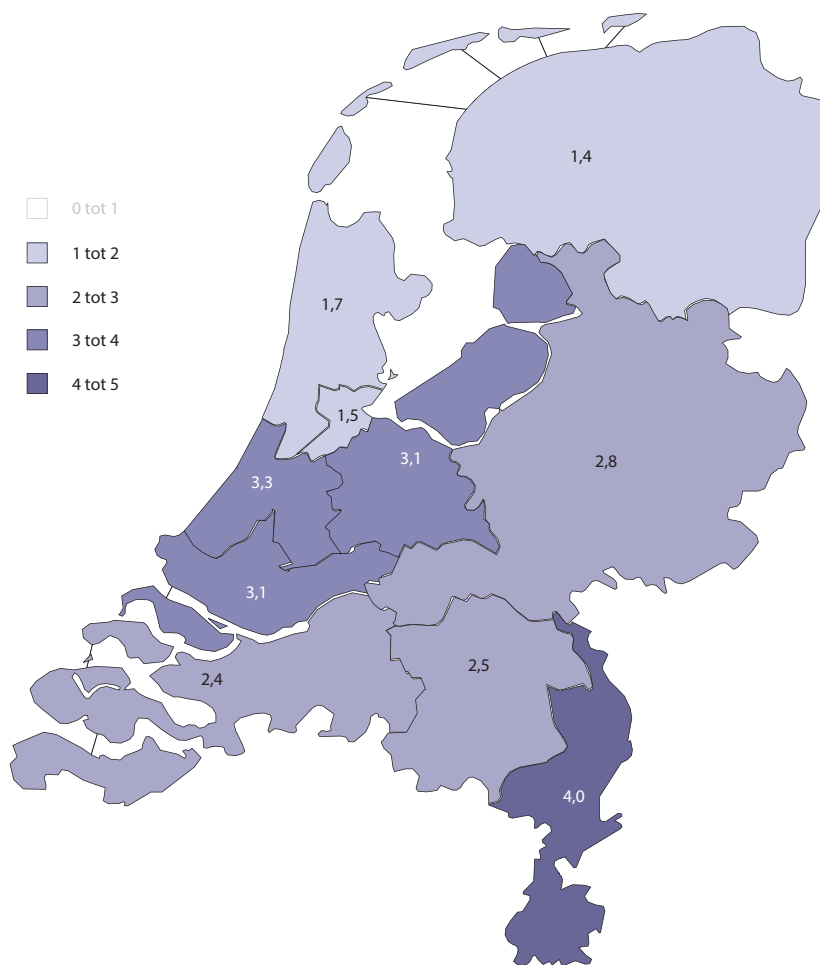
Met de komst van de nationale politie per 1 januari 2013, kent Nederland niet langer 25 regiokorpsen, maar tien regionale eenheden. In *figuur 6* staat het totaal aantal problematische jeugdgroepen binnen deze eenheden weergegeven. Uit deze figuur blijkt dat in de grootste eenheid Oost-Nederland, bestaande uit vijf voormalige regiokorpsen, de meeste problematische jeugdgroepen (213) zijn geïnventariseerd. Op afstand volgen de eenheden Rotterdam (125), Midden-Nederland (117) – waaronder ook de voormalig politieregio Utrecht valt – en Den Haag (116). In de eenheid Amsterdam is met een totaal van 27 problematische jeugdgroepen het minste aantal problematische jeugdgroepen geïnventariseerd.

In *figuur 7* staat de ernst van de jeugdgroepenproblematiek afgezet tegen het aantal jongeren tot en met 24 jaar dat in de betreffende eenheid woont, weergegeven. Uit deze figuur blijkt dat de ernstscore per 10.000 jeugdige inwoners een minimum kent van 1,4 (Noord-Nederland) en een maximum van 4,0 (Limburg). De ernst per 10.000 inwoners tot en met 24 jaar is, in vergelijking met een gemiddelde ernstscore van 2,6, laag in de eenheden Amsterdam en Noord-West-Nederland. De eenheden Zeeland-West-Brabant, Oost-Brabant en Oost-Nederland scoren rond dit gemiddelde, terwijl naast de eenheid Limburg ook Den Haag, Midden-Nederland en Rotterdam een hogere ernstscore hebben dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 6 – Totaal aantal problematische jeugdgroepen in Nederland per eenheid

Figuur 7 – Ernst van problematische jeugdgroepen per 10.000 jeugdige inwoners per eenheid

Colofon

In opdracht van het Ministerie van Veiligheid & Justitie, Directoraat Generaal Politie

Met dank aan

Korpsstaf politie, Landelijk Programma Politiële Jeugdtaak en alle eenheden van de politie

Vormgeving

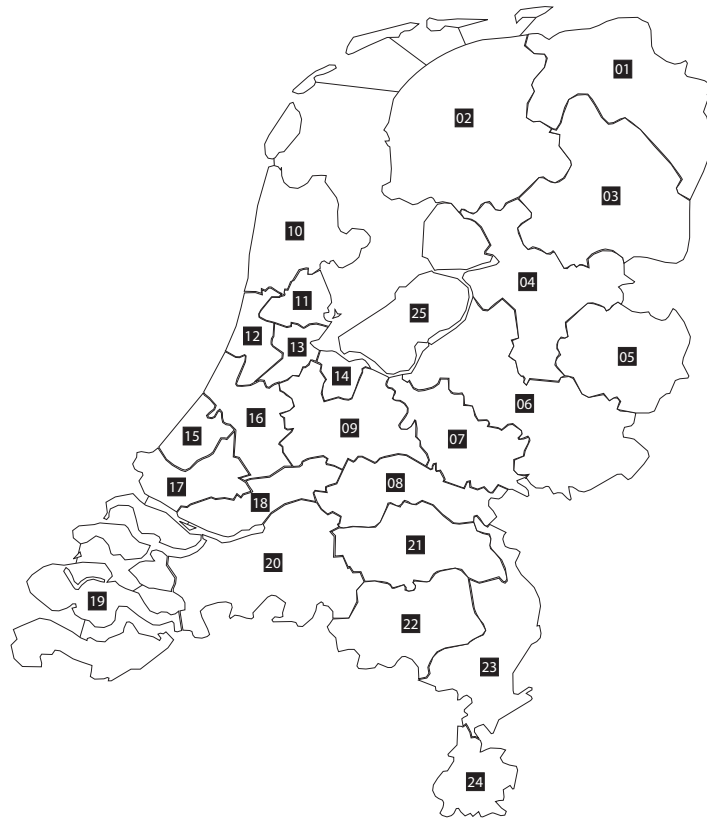
Marcel Grotens, Bureau Beke

Henk Ferwerda en Tom van Ham

Problematische Jeugdgroepen in Nederland

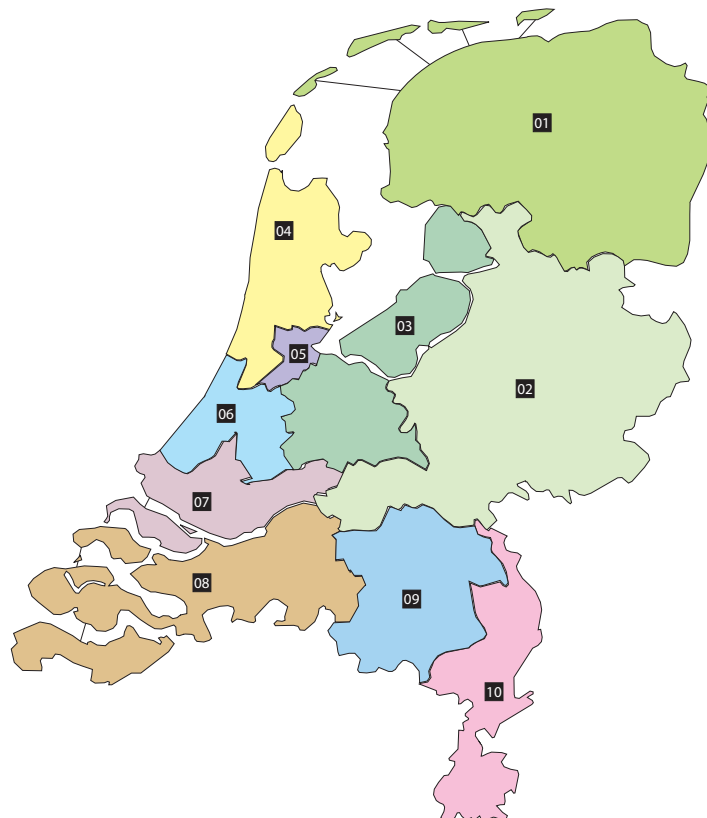
Omvang en aard in het najaar van 2012

Bijlage 1 - De vijftientig politieregio's (situatie tot 2013)

1. Groningen
2. Friesland
3. Drenthe
4. IJselland
5. Twente
6. Noord- en Oost-Gelderland
7. Gelderland-Midden
8. Gelderland-Zuid
9. Utrecht
10. Noord-Holland-Noord
11. Zaanstreek-Waterland
12. Kennemerland
13. Amsterdam-Amstelland
14. Gooi en Vechtstreek
15. Haaglanden
16. Hollands Midden
17. Rotterdam-Rijnmond
18. Zuid-Holland-Zuid
19. Zeeland
20. Midden- en West-Brabant
21. Brabant-Noord
22. Brabant-Zuid-Oost
23. Limburg-Noord
24. Limburg-Zuid
25. Flevoland

Bijlage 2 - Indeling van de regionale eenheden (situatie per 2013)

1. Noord-Nederland
2. Oost-Nederland
3. Midden-Nederland
4. Noord-West-Holland
5. Amsterdam
6. Den Haag
7. Rotterdam
8. Zeeland-West-Brabant
9. Oost-Brabant
10. Limburg

Bijlage 3 - Problematische jeugdgroepen per regio en eenheid in 2012

Politieregio	Hinderlijk	Overlastgevend	Crimineel	Waarvan		Totaal
				Straatbende	Jeugdbende	
Amsterdam-Amstelland	13	12	2	0	0	27
Brabant-Zuid-Oost	31	4	2	1	0	37
Brabant-Noord	37	7	1	0	1	45
Drenthe	13	2	0	0	0	15
Flevoland	13	0	0	2	0	13
Friesland	26	4	1	0	0	31
Gelderland-Midden	21	6	0	1	0	27
Gelderland-Zuid	37	4	4	2	2	45
Gooi en Vechtstreek	5	1	0	0	0	6
Groningen	13	2	0	0	0	15
Haaglanden	25	22	11	0	0	58
Hollands Midden	49	5	4	3	1	58
IJsselland	36	5	4	0	0	45
Kennemerland	11	5	2	0	0	18
Limburg-Noord	31	7	1	0	0	39
Limburg-Zuid	45	12	0	1	0	57
Midden- en West-Brabant	54	14	3	0	0	71
Noord-Holland-Noord	36	9	0	0	0	45
Noord- en Oost-Gelderland	26	3	1	0	0	30
Rotterdam-Rijnmond	32	23	1	0	0	56
Twente	44	4	3	0	1	51
Utrecht	57	23	18	0	3	98
Zaanstreek-Waterland	11	0	1	0	0	12
Zeeland	6	2	0	0	0	8
Zuid-Holland Zuid	59	10	0	0	0	69
Totaal	731	186	59	10	8	976

Eenheid	Hinderlijk	Overlastgevend	Crimineel	Waarvan		Totaal
				Straatbende	Jeugdbende	
Amsterdam	13	12	2	0	0	27
Den Haag	74	27	15	3	1	116
Limburg	76	19	1	1	0	96
Midden-Nederland	75	24	18	2	3	117
Noord-West-Holland	48	8	4	0	0	60
Noord-Nederland	52	8	1	0	0	61
Oost-Brabant	68	11	3	1	1	82
Oost-Nederland	174	28	11	3	3	213
Rotterdam	91	33	1	0	0	125
Zeeland-West-Brabant	60	16	3	0	0	79
Totaal	731	186	59	10	8	976